

Z TRADYCJĄ KU PRZYSZŁOŚCI

Wystąpienie I Zastępcy Prezydenta Miasta dr inż. J.Otte na uroczystej Sesji RM z okazji 750-lecia Chorzowa

Przeżywamy w naszym mieście rok szczególny – Jubileusz 750-lecia nadania wsi Chorzów Zakonowi Bożogrobców. W broszurze ujmującej program obchodów napisałem, że „Świętowanie Jubileuszy to nie tylko pusty pretekst arytmetyczny. Najczęściej związany jest z tym pewien kontekst wartości, które w związku z danym jubileuszem chcemy uwypuklić i pielęgnować. „Data 24 czerwca 1257r.” – data wydania przez Władysława Księcia Opolskiego aktu nadania wsi Chorzów bożogrobcom miechowskim jest w pewnym sensie syntezą historyczną całego chorzowskiego czasu i najpełniej oddaje nasze pojmowanie tych wartości, które chcemy przenieść do przyszłości. Poprzez tę datę sięgamy do korzeni europejskich, chrześcijańskich i polskich, chcemy też pamiętać o okresach miasta pod różnymi państwowościami. Obchody jubileuszowe dotyczą całego miasta, nie tylko jego najstarszej dzielnicy. Działalność edukacyjna towarzysząca obchodom zmierza ku pogłębieniu świadomości chorzowian i głębszemu zrozumieniu roli jaką w naszym życiu odgrywa miejsce zamieszkania czy też urodzenia.

Każdemu z nas, uczestników tego uroczystego spotkania Rady Miasta Chorzowa, z pewnością udziela się wzruszenie, gdy wspomnimy, że dokładnie 750 lat temu, w czerwcowe przedpołudnie w dniu św. Jana Chrzciciela, Władysław Książę Opolski podpisywał akt zezwalający braciom z domu miechowskiego na lokację na prawie niemieckim wsi Chorzów. Godnym podkreślenia jest fakt, że jak i dzisiaj tak i w roku 1257 była to niedziela. Przypomnijmy sobie tekst tego dokumentu w tłumaczeniu na język polski przez prof. Jana Drabinę.

„W Imię Pana Naszego Jezusa Chrystusa. Amen. Ponieważ z biegiem czasu wymykają się czyny w nim dokonane, jeśli nie zostałyby potwierdzone świadectwem uczciwych mężów albo pismami, niech będzie wiadomym wszystkim, tak obecnym jak i przyszłym, oglądającym niniejszą kartę, że my, Władysław z Bożej Łaski opolski, biorąc pod uwagę dobrodziejstwa i usługi pana prepozyta Henryka i jego braci z domu miechowskiego, daliśmy im pełną możliwość lokowania dwóch wsi, a mianowicie Charev i Balobreze, na prawie teutońskim, które w naszej posiadłości przez każdego rycerza jest dobrze znane. Aby zatem ta nasza darowizna wieczyście pełnił mocy i stałości siłę posiadała, niniejszą stronicę umocniliśmy przez przywieszenie naszej pieczęci. Tej darowizny ci świadkowie byli obecni, których te imiona są: komes Rupert kasztelan z Cieszyna, komes Detko kasztelan raciborski, pan Gotard notariusz, podkomorzy Jarosław, Raszyca drugi podkomorzy, pan Bertold skarbnik. Dan w Czeladzi w dniu błogosławionego Jana Chrzciciela w roku od Wcielenia Pańskiego 1257.”

Dokument ten rozpoczyna historyczną drogę Chorzowa od niewielkiej wsi Bożogrobców miechowskich do współczesnego miasta Chorzowa. Miasta niezwykłego i dumnego ze swej wyrazistej tożsamości, na którą składa się dorobek wszystkich jego dzielnic: Królewskiej Huty, Wielkich Hajduk, Nowych Hajduk, Pnioków, Klimzowca, Maciejkowic i Chorzowa Starego.

Obchodząc jubileusz 750-lecia Chorzowa chcemy pamiętać, że Chorzów był miejscem wielu wzniosłych wydarzeń i domem wielu wspaniałych ludzi. W tym jubileuszowym roku chcemy złożyć hołd naszym przodkom.

W swej książce prof. Jan Drabina pisze, że z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że w drodze z Opola przez Bytom do Czeladzi (gdzie był wystawiony dokument

lokacyjny), Władysław książę opolski wraz z orszakiem swych dostojników zatrzymał się w Chorzowie. Można więc uznać, że książę Władysław rozpoczyna ten symboliczny przeciągający przez wieki orszak ludzi, którzy z Chorzowem złączyli swe życie, bądź też z Chorzowem złączył ich los. To właśnie w naszej wielkiej paradzie ulicznej pod tytułem „Bożogrobcy w Chorzowie” dążymy do symbolicznego odtworzenia tego orszaku postaci historycznych Chorzowa. Przewodzą mu owi legendarni rycerze Zakonu Stróżów Świętego Grobu Jerozolimskiego wraz zakonnikami Bożogrobcami oraz Władysławem księciem opolskim. W orszaku w kolejności chronologicznej ujrzelśmy:

<i>LP</i>	<i>IMIĘ I NAZWISKO</i>	<i>KIM BYLI</i>	<i>ŻYLI W LATACH</i>
1	Święty FLORIAN	od 1994 r Patron Miasta, zginął męczeńską śmiercią w 304 r	270-304
2	Książę Władysław I Opolski	z rodu Piastów, nadał w 1257 r wieś Chorzów Zakonowi Bożogrobców	1225-1282
3	ks. Ludwik BOJARSKI	ksiądz – miechowita , odkrywca złóż węgla	1730-1792
4	Fryderyk von REDEN	hrabia, dyrektor Wyższego Urzędu Górniczego	1752-1815
5	Wilhelm KOLLMANN	dyrektor, współtwórca uruchomienia produkcji w Hucie Batory	1839-1908
6	Teodor KALIDE	artysta rzeźbiarz	1801-1863
7	Król Pruski Wilhelm I	Nadał królewskiej Hucie prawa miejskie	1797-1888
8	Juliusz LIGOŃ	poeta, pisarz ludowy, działacz społeczno-narodowy	1823-1889
9	Karol MIARKA	pisarz, publicysta, działacz społeczno-narodowy	1825-1882
10	Kurt ALDER	noblista , chemik	1902-1958
11	Paweł DOMBEK	pierwszy burmistrz Królewskiej Huty	1865-1925
12	Petronela GOLASIOWA	działaczka społeczno – narodowa	1851-1935
13	Ignacy MOŚCICKI	Prezydent II RP, wybitny profesor chemii	1867-1946
14	ks. Józef GAWLINA	proboszcz Parafii św. Barbary, biskup polowy	1892-1964

LP	IMIĘ I NAZWISKO	KIM BYLI	ŻYLI W LATACH
		Wojska Polskiego , arcybiskup, ordynariusz Polonii za granicą	
15	bl. ks. Józef CZEMPIEL	ksiądz – działacz społeczno – narodowy ,więzień obozów koncentracyjnych	1883-1942
16	bl. o. Ludwik MZYK	ksiądz, działacz społeczny, zgilotynowany	1906-1940
17	Henryk MAJĘTNY	powstaniec śląski	1883 - 1946
18	Józef RYSZKA	harcerz, działacz konspiracyjny	1920-1943
19	ks. Emanuel KRZOSKA	ksiądz katolicki, powstaniec śląski, major Wojska Polskiego	1881-1963
20	Wojciech SAMARZEWSKI	rzemieślnik – krawiec, działacz społeczny	1876-1966
21	Rajnhold T. DOMIN	artysta rzeźbiarz	1913-1964
22	Gerard WODARZ	piłkarz KS “ Ruch” Wielkie Hajduki, olimpijczyk	1913-1982
23	Franz Waxman	Kompozytor muzyki filmowej, zdobywca oskarów	1906-1967
24	Ryszard Riedel	Legendarny wokalista zespołu Dżem	1956-1994

Ten wykaz wielkich postaci z historii Chorzowa reprezentuje symbolicznie w tym orszaku wszystkich, którzy przyczynili się do rozwoju naszego miasta.. Chcemy o nich pamiętać i ich dziedzictwo zachować dla dalszych pokoleń. Stąd też propozycja przyjęcia deklaracji pod tytułem Z TRADYCYJĄ KU PRZYSZŁOŚCI, który to tytuł jest naczelnym hasłem obchodów jubileuszowych. Tekst deklaracji jest następujący:

„W dniu 24 czerwca Roku Pańskiego 1257, w uroczystość św. Jana Chrzciciela książę opolsko-raciborski Władysław powierzył znajdującą się w jego włościach wieś Chorzów Stróżom Grobu Chrystusowego z Miechowa, wpisując ją tym samym na karty historii. Dzisiaj, w niedzielę, w dniu uroczystości Narodzenia św. Jana Chrzciciela 24 czerwca 2007 roku my - mieszkańcy Chorzowa pragniemy wyrazić pamięć o wydarzeniu sprzed 750 lat, dzięki któremu odnajdujemy i rozpoznajemy życiodajne źródła naszej przeszłości. Połączeni nierozzerwalnym węzłem wspólnych losów z wszystkimi pokoleniami, które nas poprzedzały, zwracamy myśli ku powierzonym nam dziedzictwu - historii i kulturze naszego miasta. Nasi przodkowie, mieszkańcy tej ziemi, których życie i praca złożyły się na duchowy i materialny potencjał Chorzowa, stają się dla nas widowym

znakiem ciągłości dziejów. Jesteśmy ich częścią. Wiemy, że bez tych, którzy żyli tu przed nami, nie moglibyśmy uczestniczyć w dobrodziejstwie wszystkich wartości, które ukształtowały nas i naszą ziemię.

Zwracamy się zatem dzisiaj ku swoim źródłom świadomości, że czerpiemy z obfitego daru obecności Stróżów Grobu Jerozolimskiego Chrystusowego, którzy żyli pośród niewielkiej liczebnie wspólnoty średniowiecznego Chorzowa. Pamiętać chcemy także o dziejach i pokoleniach późniejszych, o mieszkańcach Królewskiej Huty, Wielkich i Nowych Hajduk, Klimzowca, Maciejkowic, wszystkich tych miejsc, które w ciągu wieków tworzyły nasze miasto, nieustannie je wzbogacając. Tradycję każdego z nich przyjmujemy jako naszą i dla nas bezcenną. Nie zapominamy o naszych przodkach, którzy mówili językiem polskim i o tych, dla których językiem serca był język niemiecki. Włączamy w strumień naszych myśli wyznawców chrześcijaństwa i judaizmu, a także i tych, którzy z innych jeszcze źródeł wywodzili swoją tożsamość i z oddaniem służyli temu miastu.

Chorzów od chwili swojego powstania był i nadal pozostaje miejscem pogranicznym, miejscem spotkania kultur i religii, przestrzeni otwartą dla dobra, piękna i prawdy oraz wszystkich, którzy pragnęli tu zamieszkać. W ciągu wieków wraz z całym Śląskiem, należał do różnych państw i doświadczał trudów złożonej, niepozabawionej bólu historii. Z niej to rodziła się jego złożona i bogata tożsamość.

W duchową przestrzeń życia miasta wpisany został orzeł Piastów Górnośląskich i krzyż Bożogrobców oraz symbole górniczej i hutniczej pracy, a ostatnimi laty również pamięć życia i świadectwo męczeńskiej śmierci patrona naszego miasta, rzymskiego legionisty św. Floriana, który staje się dla nas jeszcze jednym znakiem łączności ze śródziemnomorską tradycją i źródłami chrześcijańskiej Europy. To z tych źródeł otrzymywaliśmy przez wieki wspaniałe biografie licznych mieszkańców naszego miasta. Dwaj z nich zostali wyniesieni na ołtarze Kościoła rzymskokatolickiego.

Uznajemy, że będąc spadkobiercami bezcennej tradycji mamy obowiązek jej strzec i ją wzbogacać. Towarzyszy nam świadomość, że i naszym zadaniem jest przekazać otrzymany depozyt tym, którzy przyjdą po nas. Pragniemy ochraniać odziedziczony etos pracy i przywiązanie do lokalnego świata, pragniemy rozwijać wszystkie otrzymane dobra, zarówno duchowe, jak i materialne i nigdy nie zapominać ani o długu, jaki mamy do spłacenia wobec dawnych pokoleń chorzowian, ani o odpowiedzialności za losy pokoleń przyszłych, tych dla których żyjemy.”

Prezydent i Rada Miasta Chorzowa
24 czerwca 2007r.